

Antrenör ve Sporcu Gözüyle Spor Yöneticilerinin Kararlarında Etik İlkelere Bağlılıklarının İncelenmesi (BEKO Basketbol Ligi Örneği)

ÖZET

Bu araştırma, spor örgütlerinden biri olan Beko basketbol ligi spor kulübü yöneticilerinin kararlarında, etik ilkelere bağlılıkları ile etik dışı davranışlara karşı tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırmada model olarak nitel araştırma yöntemi, olgu bilim (fenomoloji) deseni kullanılmıştır. Verilerin toplanması için yarı yapılandırılmış görüşme ile standart açık uçlu sorular kullanılarak Beko Basketbol liginde yer alan 16 takımın antrenörleri ve takım kapitanları olmak üzere 32 kişi ile görüşülmüştür.

Görüşme verileri yazıya geçirilerek düzenlenmiş, anlamlı veriler saptanarak temalar çıkartılmış, temalar arası ilişkiler belirlenerek araştırma soruları altında düzenlenmiştir. Ortaya çıkan temalara bağlı olarak kodlar oluşturulmuş, bu işlem alanında uzman 4 akademisyen tarafından yapılmış ve veriler düzenlenerek araştırma sonuçları yazılmıştır.

Araştırma sonucunda etik ilkeler ve etik dışı davranışlar ile ilgili sorular ve katılımcılardan çıkan kodlar doğrultusunda yöneticilerin kararlarında belirlemiş olduğumuz etik ilkeleri ne derece göz önünde bulundurdıkları ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda basketbol branşı yöneticilerinin kararlarında üzerinde durduğu ve göz ardı ettiği ilkelere belirgin halde göz önüne koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yönetim, Spor Yönetimi, Etik.

An Investigation Of Dependence Of Ethics Policy On Sport Managers Desition From The Aspect Of Coaches And Athletes

ABSTRACT

The study was designed to investigate the attitudes toward unethical conducts and adherence level to ethical principles of the sport club administrators from one of the sport organizations, Beko Basketball League.

A qualitative research method and phenomenology design was applied as a model in the study. Totally 32 subjects, including 16 teams' coaches and their team captains from Beko Basketball League, were interviewed in a semi-structured way, all of whom were directed standardized open-ended questions for the data required.

The interview results were registered in written form, themes were reached forthrough the significant data. The relationships between those themes were determined and organized in light of research questions. In agreement with the themes made clear, codes were set up, and the results, an outcome of the study, were eventually specified, rearranging the data. This process was conducted by a 4-member team involving specialized academicians and the researcher.

As a result of the study, in line with the questions all referring to ethical principles and unethical behavior and the themes out of the participants responses, it was found how well the administrators consider the predetermined ethical principles in their decisions. By the same token, within the decision-making process the principles which the basketball administrators either adhere to or were clearly stated down in the study.

Key Words: Administration, Sport Administration, Ethics.

Y.E. Eskicioğlu*,
G. Doğu*,
S. Özsoy*

*Abant İzzet Baysal
Üniversitesi Beden Eğitimi ve
Spor Yüksekokulu
yesserada@hotmail.com,
gazanferdogu@gmail.com,
selamio@gmail.com

Giriş

Yönetici, gerek insan olmak gibi genel açıdan, gerek yönetim sürecini başarmak gibi özel açıdan karar süreci ile çok yakından ilgili olan bir kişidir. Yönetici, devamlı olarak kararlar alır. Karar süreci, yöneticinin elinde bulunan çeşitli yol, araç ve olanaklardan birini seçmeyi ifade eder ve bilinçli bir nitelik taşır (Tosun, 1992: 163).

İnsan davranış ve hareketleri, esas olarak, bir karara, yani önceden yapılmış bir takım düşünsel işlere dayanır. Bu çaba, düşünme, ölçme ve tartma, çeşitli yol ve olanakları karşılaştırma şeklinde ortaya çıkar. Bu düşünsel çalışma sonunda birey, en iyi yol olduğuna inandığı alternatifi seçer. Seçim ve tercih şeklinde ortaya çıkan bir sonuç niteliğinde olan karar, düşünsel çalışma ve çabanın ürünüdür (Tosun, 1992: 163). Karar alma en basit anlamı ile, sonuç elde etmek ya da bazı sorunları çözmek anlamına gelir (Gibson, Ivancevich, Donnelly 1994: 608).

20. yüzyılın ilk yarısı etik sorunların, siyasal ve ekonomik sorunların gölgesinde kaldığı bir dönem oldu. Dünyada yaşanan savaşların derinden hissedilen etkileri, bu etkilere bağlı olarak ortaya çıkan siyasal sorunlar, siyaset adamlarının verdikleri sözleri yerine getirmemeleri, çevre sorunları, tıp alanındaki ciddi gelişmelerin yaratmış olduğu tartışmalar, gen teknolojisindeki yeni gelişmeler yaşanan etik sorunların başında gelmektedir. Etik sorunların sık gündemde oluşunun ve "etik" sözcüğünün geçmişe oranla daha sık kullanımının felsefeciler açısından olumlu bir gelişme olduğu, fakat bu olumluğun beraberinde getirmiş olduğu felsefecilerin uğraş vermeleri gereken önemli bir çalışma alanını doğurmuştur. Bu alan "Etik" kavramının kullanımından kaynaklanan kimi sorunların yaratmış olduğu karmaşadır (Gülenç, 2006: 12).

Etik, bireysel ve sosyal yaşamın çok büyük bir hızla akıp değiştiği, yaşama tarzlarını layıkıyla ölçüp biçecek, onları gerektiğinde eleştiri süzgecinden geçirirken, gerektiğinde temellendirecek değer sistemleri ya en kötüsünü yanlış bir temel üzerine inşa edilmiş oldukları ya da en hafifinden değişimin hızına ayak uyduramayıp kolayca yıkıldıkları için, ağır bir değer bunalımı içinde olan günümüzde tanımlanması herhalde en zor olan terimlerin başında gelmektedir (Cevizci, 2002: 13-17).

Etik, ahlaki davranış, eylem ve yargıları ilgilendiren bir konu olarak felsefe ve bilimin önemli bir parçası ve sistematik bir çalışma alanı olmuştur. Ahlak yanlış-doğru, iyi-kötü, erdem ve kusur ile davranışları ve davranışların sonuçlarını değerlendirme ile ilgilidir. Ahlak felsefesi ya da etik, ahlaki konu edinen felsefe dalıdır. Kullanılan ahlak terimlerini ve ahlaki yargıların statüsünü analiz eden etik, takınılan ahlaki tutumların ardında yatan yargıları ele alır (Pehlivan, 2002: 20). En basit ifade ile etik; insanların kendilerini içinde buldukları durumlarda arkadaş, ebeveyn, çocuk, vatandaş, çalışan, öğretmen, profesyonel vb. olarak nasıl davranmaları gerektiğini gösteren davranış standartlarıdır (<http://www.scu.edu/ethics>).

Spor tarihinin oluşumundan bugünlere spor toplulukları, sporun kendisine ait etik davranışlara sahip olduğu ve bu davranışların sporun taraftarlarına kazandırılmasının ve geliştirilmesinin önemli bir sorumluluk olduğuna inanmışlardır (Bucher ve Wuest, 1999: 22).

Spor etiği konusunu ele alırken spor ve insanoğlu ile ilgili önemli boyutlar ile karşılaşırız. Burada önemli olanın "insa-

noğlu mu? Spor mu?" olduğu konusunu kendimize sormamız gerekebilir. Fakat sporda etik her ikisi de dahil olduğunda mümkün olacaktır zaten insanoğlu olmadan spor da olmaz (Hotsa, 2008:89-95).

İlk bakışta sporun çok karmaşık bir fenomen olduğu ve etik ilişkiler yarattığı bellidir. Öte yandan spor, ahlaki – eğitsel ve temel- biyolojik hareket ihtiyaçları arasında yer alan bir bölgedir. Yine spor, post modern devrin aşırı derecede sömürsü ve ihtirası ile vücut ve zihnin oyunu seven masumluluğu arasında sıkışıp kalmıştır (Hotsa, 2008:89-95).

Spor uygulamalarının ve spor etiğinin çoğulculuğuna dikkat çekerek eğlenceye yönelik sporları uygun ölçüde etik, üst seviyedeki sporları maksimum seviyede etik ve ekstrem sporları da diğer etik kapsamında ele alabiliriz demektir, hatta bu son bölüm etikten estetiğe geçiş yapmaktadır (Hotsa, 2008:89-95).

Etik ve ahlaki anlayışla alakalı bilgileri özümsemek ve değerleri anlamak için spor yöneticileri benzersiz bir konumda bulunmaktadır. Çünkü mesleki birçok görevleri ile ilişkilidir içerir. Ayrıca bunlar sporun bütün seviyeleri ile ilişkilidir ve spor programlarının amaçları, değerleri ve felsefesi boyutlarını içerir. Antrenörlerin davranışlarını, sporcuları, seyircileri, sponsorları, medyayı, spor yönetim organı yetkililerini, spor ile ilgili hükümet kuruluşlarının görevleri, sporun politik ve ekonomik alt yapısını kapsar. Spor topluluğu üyeleri tarafından alan dışı ihtiyaçları yeniden gözden geçirmek, özellikle karar verme organları tarafından, sporun mevcut ahlaki durumunu belirlemek ve nasıl geliştirilebileceğini anlamak için sporun rolü ve davranışlarını ortaya çıkarmak son derece önemlidir (DeSensi, 1996: 11).

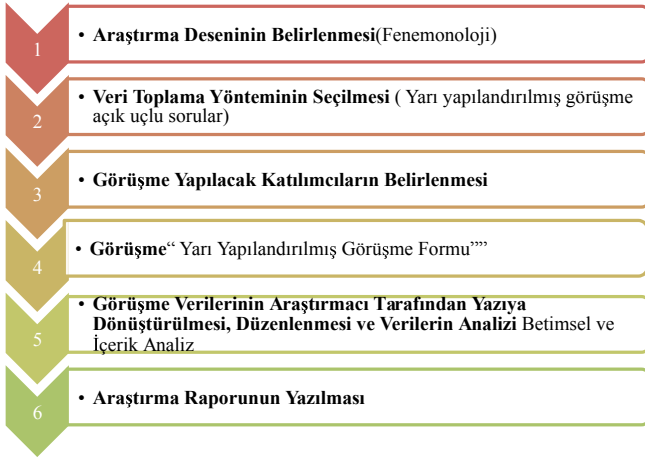
Gereç ve Yöntem

Çalışmada sosyal olguları bağlı oldukları çerçeve içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşım olan nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda, araştırmanın konusunu oluşturan olgu veya olay, içinde bulunduğu doğal ortamda incelenmelidir. Sosyal olgular bağlı buldukları ortama göre biçimlendikleri için, araştırma sonuçları da ancak bu ortam içerisinde anlam kazanır (Yıldırım, Şimşek, 2005).

Araştırmanın amaçlarını gerçekleştirmek için öncelikle etik ilkeler ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Kanada Profesyonel Antrenörler Birliği Etik İlkeler ve Etik Standartları, eğitim yöneticisinin karar verirken uyması gereken etik ilkeler (Demir, 2007), Uluslararası olimpiyat komitesi etik komisyonu; bu araştırmanın kavramsal çerçevesinin oluşturulmasında yararlanılan başlıca etik kod kaynakları olmuştur. Sonrasında uzman görüşü alınarak araştırmaya temel oluşturacak verilerin toplanması için araştırmacı tarafından konu ile ilgili bir görüşme formu geliştirilmiştir.

Araştırmada verilerin toplanması için görüşme tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada katılımcıların seçimi için "amaçlı örnekleme" yöntemlerinden "ölçüt örnekleme" yöntemi kullanılmıştır. 2010-2011 Sezonunda Beko Basketbol Ligi'nde yer alan 16 takımın antrenör ve sporcuları temsilen takım kaptanları ile araştırmacı tarafından görüşme gerçekleştirilmiştir.

Araştırma süreci aşağıdaki şemada gösterilmiştir.

Nitel Araştırma Süreci Veri Toplama Yöntemi

Nitel araştırma deseninde görüşülen kişilerin kişisel bilgileri aşağıdaki gibidir.

Tablo 1. Antrenör Katılımcı Profili

Kişi No	Katılımcı No	Yaş	Cinsiyet	Eğitim	Görev Yılı	Kurumdaki Görev Yılı
1	A1	54	E	Lisans	35	14
2	A2	40	E	Lisans	19	3
3	A3	39	E	Lisans	17	8
4	A4	50	E	Lisans	29	1
5	A5	33	E	Lisans	15	1
6	A6	39	E	Lisans	7	2
7	A7	38	E	Lisans	21	1

Tablo 1. Devam

Kişi No	Katılımcı No	Yaş	Cinsiyet	Eğitim	Görev Yılı	Kurumdaki Görev Yılı
8	A8	40	E	Lise Me-zunu	20	1
9	A9	39	E	Lise Me-zunu	20	1
10	A10	40	E	Lisans	20	1
11	A11	40	E	Lisans	20	9
12	A12	36	E	Lisans	5	1
13	A13	43	E	Lisans	15	1
14	A14	54	E	Lisans	33	1
15	A15	43	E	Lisans	25	3
16	A16	39	E	Lisans	21	3

Antrenörlerin profili incelendiğinde 14' ünün lisans eğitimi tamamladığı, 2'sinin lise mezunu olduğu görülmektedir. Görüşme yapılan tüm antrenörler erkektir. Yine antrenörlerin 2 sinin 10 yılın altında, 14 ünün 15 yıl ve üzerinde deneyimi olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Sporcu Katılımcı Profili

KişiNo	Katılımcı No	Yaş	Cinsiyet	Eğitim	Görev Yılı	Kurumdaki Görev Yılı
1	S1	28	E	Lisans	18	4
2	S2	32	E	Yüksek Lisans	17	2
3	S3	34	E	Lisans	20	4
4	S4	29	E	Lise (Ün. Terk)	17	3
5	S5	34	E	Lise	17	1
6	S6	34	E	Lise (Ün. Terk)	20	3
7	S7	32	E	Lisans	16	1
8	S8	22	E	Lise (Ün. Terk)	11	10
9	S9	29	E	Lise (Ün. Terk)	16	1
10	S10	37	E	Lisans	19	2
11	S11	39	E	Lisans	25	6
12	S12	26	E	Lisans	17	16
13	S13	28	E	Lise (Ün. Terk)	16	2
14	S14	32	E	Lise	16	2
15	S15	33	E	Lise	17	2
16	S16	24	E	Lisans	10	3

Sporcuların profiline bakıldığında, 3' ü lise mezunu, 5' i üniversite terk, 7'si lisans ve 1' i yüksek lisans eğitimi tamamlamıştır. Sporcuların tamamının 10 yıl ve üzeri deneyimi olduğu görülmektedir.

Araştırmada; uygulama süresince görüşme kayıtları araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Konuşmalar ses kayıt cihazı ile kayıt edilmiştir. Her görüşmeci için araştırmacı tarafından görüşme boyunca ayrıca not tutulmuştur. Araştırmada veriler betimsel ve içerik analizi yöntemleri kullanılarak çözümlenmiştir.

Görüşme sonucu elde edilen veriler araştırmacı tarafından daha önce belirlenen ilkelere göre özetlenmiş ve içerik analizi ile kodlanmış genel temalar ortaya çıkarılarak kodlar ve temalar organize edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde görüşme formunda yer alan sorulara verilen yanıtların değerlendirilmesi için katılımcı antrenörler ve sporcular için alfabetik harf ve rakam verilerek düzenlenmiştir (A1, A2, S1,S2 vb.).

Bulgular

1. Etik İlkeler Tartışma

Şekil 1. Eşitlik İlkesine İlişkin Temalar

Eşitlik

Görüşme sonuçları değerlendirildiğinde eşitlik kavramının her yönetim için kullanılmadığı sonucuna varılmıştır. Eşitliğin ligde yer alan takımlar arasında farklılıklar gösterdiği ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlarda farklılık yaratan en önemli unsurun; müesseses takımları, belediye takımları, sponsor takımları, devlet kurumu takımları ve eğitim kurumları takımlarının yönetimlerinin birbirlerinden çok farklı olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Eğitim seviyesi yüksek olan yöneticilerin eşitlik ilkesine bakışı diğer yöneticilere oranla farklı olduğu görüşme yapılan kişiler tarafından vurgulanmıştır. Bu eğitim alanının kesinlikle spor ile ilgili olması gerekmediği düşünülmektedir. Çoğu kulüp başkanının yaptıkları ikinci işin kulüp başkanlığı olduğu, özünde hepsinin ilk işinin şirketleri, belediyeleri, eğitim

kurumlarını veya devleti yöneten ve alanlarında eğitim almış yeterli kişiler olduğu söylenmiştir. Bulgulardan yola çıkarak kontratlara bağlı eşitlik teması altında; rollere göre farklılıklar olduğu vurgulanmıştır. Takımdaki oyuncuların takım için ifade ettikleri değerlerin takımındaki dengeler açısından önemli bir kriter olduğu savunulmuştur. Kulübe bağlılık teması altında; hizmetlerin sunumunda eşitlik olduğu ortaya çıkmıştır. Takımdaki her oyuncuya yönetim açısından aynı hizmetler sunulduğu vurgulanmıştır (konaklama, araba, bilgisayar vb).

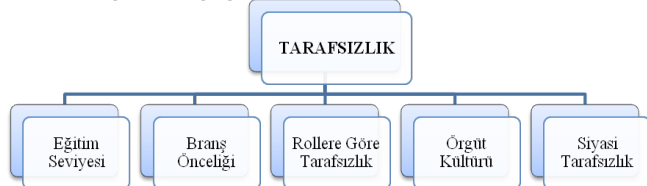
Branşlar arası eşitsizlik teması altında; lokomotif branşların ayrıcalığı kodu ortaya çıkmıştır. Birden fazla branşı olan kulüplerde lokomotif olan branşın öncelikli olduğu ve kulüp hizmetlerinden öncelikli yararlandığı vurgulanmıştır. Bu anlamda eşitlikten bahsetmenin ve yabancı ayrıcalığı teması altında; yabancılara karşı tolerans fazlalığı farklı ülkelerden geldikleri için sunulan hizmetlerin farklılığı üzerinde durulmuş, Türkler ile yabancı uyruklu oyuncuların eşitliğinden söz etmenin zor olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karademir, Deveceoğlu ve Özmaden'in (2010) yapmış oldukları "Sektör Kavramları İçerisinde Bulunan Spor Sponsorluğuna Bir Bakış" adlı çalışmalarında spor branşlarına ayrılan sponsorluk giderlerinde en yüksek oranı %59,6 ile futbol branşının ikinci sırada ise %11 ile basketbol branşının alması bu çalışmada öncelikli lokomotif branş olarak gösterilen futbolun finansal kaynak aktarımı konusunda eşitlik ilkesine ters düştüğünü desteklemektedir.

Şekil 2. Dürüstlük İlkesine İlişkin Temalar Dürüstlük

Diğer branşlara göre çok kalabalık bir sporcu kitlesinin yer almadığı bir branş olması, her takımdaki sporcuların birbirini iletişim halinde olması, bir sonraki sezon takım arkadaşı olabilmeleri gibi yakınlık derecelerinden dolayı yönetimler sporculara karşı dürüst yönetim sergilemek zorunda kalabilir. Bir sonraki sezon takıma gelecek kişileri kötü etkilememek, camiada yer edinmek adına bu tutumu sergiledikleri düşünülebilir.

Küçükkaraduman (2006) ilköğretim okul müdürlerinin etik davranışlarının incelenmesi üzerine yaptığı çalışmada; yöneticilerin işlerini yaparken dürüstlük ilkesine bağlı olduklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanında; Rendtorff (2009) iş etiği üzerine yapmış olduğu çalışmada etik ilkelere biri olan dürüstlük boyutunun anlamlılık düzeyinin yüksek olduğu, Perkins (2002) etik araştırmalar içerisindeki evrensel prensipler için uluslararası yasalar ve düzenlemeler adlı çalışmada uluslararası insan hakları evrensel bildirgesi içerisindeki etik prensiplerden dürüstlüğü önemli bir boyut olduğu sonucuna varmıştır. Bu sonuçların dürüstlük ilkesi için çalışmamız ile paralellik gösterdiği görülmektedir.

Şekil 3. Taraflısızlık İlkesine İlişkin Temalar Taraflısızlık

Siyasi taraflısızlık teması altında; spora siyaseti karıştırmayan yönetimler ile çalışıldığı vurgulanmıştır. Siyasetten etkilenme düzeyinin sadece seçimler zamanı belediye takımlarında maddi anlamda gözlemlendiği, ödemelerin gecikme gösterdiği ortaya çıkmıştır. Takımın başındaki insanların siyasi görüşlerinin takım oluşturma sürecine ve lig periyoduna karıştırılmadığı üzerinde durulmuştur.

Dolaşır (2005) yapmış olduğu antrenörlerin mesleki ilkelere uyma düzeyleri ile ilgili çalışmada takımdaki ahengi bozmamak için taraflısızlık ilkesine bağlı kalmaları gerektiğini, Arslan (2010) denetim mesleğinde etik prensipler ile ilgili çalışmada denetim mesleğinde etik kurallar içerisinde yer alan taraflısızlık ilkesinin önemli bir boyut olduğu sonucuna ulaşmış ve bu sonuçlar araştırmada vurgulanan taraflısızlık ilkesinin önemi ile paralellik göstermektedir.

Şekil 4. Emeğin Hakkını Verme İlkesine İlişkin Temalar

Emeğin Hakkını Verme

Kontrata bağlılık teması altında; kontratta yazan emeğin hakkıdır ve sözünde durulur kodu ortaya çıkmıştır. Kontratlar yazan ve rollere göre herkesin imzaladığı farklı rakamların kişilerin emeğinin hakkı olarak düşünüldüğü ortaya çıkmıştır. Diğer ülkeler ile karşılaştırıldığında gerçekçi rakamlar olmadığı ve ligdeki takımlar arasında bile farklılıkların çok açık aralar olduğu vurgulanmıştır.

Oyuncu bazında bakılacak olur ise; NBA (Profesyonel Basketbol Ligi) de oynayan bir Türk oyuncunun yıllık 11 milyon Euro'ya, Euro lig takımlarından Barcelona ile anlaşma yapan ve Avrupa liglerinin en büyük anlaşması olarak gösterilen bir oyuncunun 2 yıl için 5.6 milyon Euro'ya, TBF liginde Euro lig' de oynayan Fenerbahçe takımındaki milli oyunculardan birinin 1.2 milyon Euro'ya, ülkemizde yabancı kategorisinde oynayan bir oyuncunun yıllık 2.0 milyon Euro'ya, Beko liginde alt sıralarda yer alan bir Anadolu takımında takım kaptanının sadece 250 milyon Türk lirasına imza atmış olması çalışmamızda ortaya çıkan ülkeler arası liglerdeki farklılıkların bir göstergesi olarak gösterilebilir (<http://nbatr.com>, <http://haber.gazetevatan.com>).

Şekil 5. Sevgi İlkesine İlişkin Temalar

Sevgi

İnsanın kendisini ve başkalarını sevmesi anlamına gelen ve yöneticilerin çevresindekileri sevmekle birlikte işinide sevmesinin önemi içerisinde; Sevgi paylaşımı teması altında; koşulsuz sevgi - ikili ilişkileri iyi olan yöneticiler, duygusal kararların alımı ve sempatik kişilere toleranslı yaklaşım kodları ortaya

çıkmiştir. Profesyonellik teması altında duygusallıktan çok profesyonellik içerisinde alınan kararlar kodu vurgulanmıştır.

Şekil 6. Saygı İlkesine İlişkin Temalar

Saygı

Sorumluluk alanlarına saygı teması altında; her bölümün aldığı karara saygı ve saygı sınırlarının aşımının kararları etkilemesi-ceza uygulaması kodu üzerinde durulmuştur. Bölümlere alınan kişilerin işleri ile ilgili verdikleri kararlara saygı duyulduğu, saygısız davranışların ceza ile değerlendirildiği ve diğer sezon anlaşmalarını etkilediği vurgulanmıştır.

Pehlivan'ın (2002) yapmış olduğu çalışmasında okul yöneticilerinin etik ilkeler çerçevesinde davranış sergilediklerini ve saygı boyutunun önemini göz önünde bulundurdıkları, Holme'un (2008), İş Etiği ile ilgili çalışmasında; kar amacı gütmeyen sektörler açısından kar ve yapım çalışmalarında etik değerlerden saygının üst düzey yöneticiler için stratejik öneme sahip olduğu, Duffy ve Passmore' un (2010) Antrenörde Etik adlı çalışmalarında ve Alabama'nın (2010) spor yoluyla kişilik gelişimi adlı yayınında saygı ilkesinin önemli bir boyut olduğunu vurgulamış ve araştırma sonuçlarında çıkan saygının önemli bir ilke olduğu ile paralellik olduğu görülmektedir.

Şekil 7. Hoşgörü İlkesine İlişkin Temalar

Hoşgörü

Hoşgörümlü çalışma teması altında; tekrarlanmaması kaydı ile cezalarda hoşgörü ve kişilerin rollerine - başarıya göre hoşgörü kodları üzerinde durulmuştur. Hataların telafisinin olduğu fakat tekrarlandığı takdirde hoşgörünün ortadan kalktığı vurgulanmıştır. Rollere göre karar uygulanması bir kez daha ortaya çıkmıştır. Kişilerin takım içerisindeki rollerine göre, takım başarısına katkısı karşılığında hoşgörü sisteminin farklı uygulandığı görüşü ortaya çıkmıştır.

Küçükkaraduman (2006) ilköğretim okul müdürlerinin etik davranışlarının incelenmesi üzerine yaptığı çalışmada; yöneticilerin işlerini yaparken, Pehlivan (2002) yapmış olduğu çalışmada okul yöneticilerinin davranışlarında ve Alabama'nın (2010) spor yoluyla kişilik gelişimi adlı yayınında hoşgörü boyutunu önemli bir ilke olarak ifade etmişlerdir.

Şekil 8. Açıklık İlkesine İlişkin Temalar

Açıklık

İletişim teması altında; hiyerarşik yapı içerisinde karşılıklı iletişimin sağlanması kodu vurgulanmıştır. Her kişinin ve bölümün hiyerarşik sıralama içerisinde iletişime açık olduğu görüşü üzerinde durulmuştur. Sporcular kendilerinden sorumlu olan takım menajerine her istedikleri zaman ulaşabildiklerini ve sorunlarını anlatabildiklerini vurgularken söylediklerinin bir üst makama iletilmediğini de eklemişlerdir.

Holme (2008), İş Etiği ile ilgili yaptığı çalışmada; kar amacı gütmeyen sektörler açısından kar ve yapım çalışmalarında etik değerlerden açıklık ve iletişimin üst düzey yöneticiler için stratejik öneme sahip olduğunu ve Alabama'nın (2010) spor yoluyla kişilik gelişimi adlı yayınında da açıklık ilkesinin iletişim üzerindeki önemi vurgulanmıştır.

Şekil 9. Olumlu İnsan İlişkileri İlkesine İlişkin Temalar

Olumlu İnsan İlişkileri

Başarı teması altında; olumlu ilişkilerin başarıyı tetikleme - takıma yansımalarının olumlu olması kodu üzerinde durulmuştur. Olumlu ilişkilerin takımın başarısı için önemli bir etkisi olduğu vurgulanmıştır. Etkileşim teması altında; olumlu iletişimin kararlarda etkili olması ve takımda yer almada iletişimin etkili olması kodu vurgulanmıştır. Takımdaki kişiler ile iyi geçinmenin bir sonraki sezon anlaşmalarını etkileyeceği ve takımdaki devamlılığı sağlamak açısından önem taşıdığı ortaya çıkmıştır ve Duffy ve Passmore' un (2010) antrenörlerde etik adlı çalışmalarında antrenörlerin yöneticiler ve diğer çalışanlar ile iyi iletişim kurabilmesinin başarı için önemli bir boyut olduğu sonucuna ulaşması bu araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Şekil 10. İşbirliği İlkesine İlişkin Temalar

İşbirliği

Kararlara katılım teması altında; hiyerarşik yapıda işbirliği ve kararlara katılım kodu vurgulanmıştır. Herkesin sorumluluk alanı içerisinde söz sahibi olduğu, bir üst kademedeki ile iletişime girebildiği ortaya çıkmıştır ve bu sonuç Duffy ve Passmore' un (2010) antrenörlerde etik adlı çalışmalarında işbirliği ilkesinin önemli bir boyut olduğu sonucu ile paralellik göstermektedir.

Şekil 11. Hukukun Üstünlüğü İlkesine İlişkin Temalar

Hukukun Üstünlüğü

Yasalara önem teması altında; yasa dışı olaylara sert tavır ve hukukun üstünlüğüne saygı kodu vurgulanmıştır. Katılımcılar tarafından yasa dışı olayların desteklenmesi ve görmezden gelinmesi söz konusu bile değildir yorumu yapılmıştır. Kurum imajını zedeleyecek hiçbir olaya yönetim destek vermez görüşünü desteklemişlerdir. Kontratlarda belirginlik teması altında; yasa dışı olayların cezasının yazılı belgelerde belli olması kodu vurgulanmıştır. Sözleşme imzalanırken aynı anda ceza sözleşmesinin de imzalandığı ve herhangi bir yasa dışı olayda kulüp ile ilişkinizin kesileceği maddesinin imzalandığını belirtmişlerdir.

Basketbol lig tarihinde yaşanan en önemli hukuk dışı olay olarak gösterilen Galatasaray spor kulübünün aldığı cezalar ile gündeme gelen kaçak oyuncu oynatılması karşılığında verilen cezalar hukuk üstünlüğünün en güzel örneklerinden biri olarak gösterilebilir.

"GalatasarayCafeCrownsorcusu'nun cezalı olduğu dönemde, diğer bir sporcunun forması ve ismi altında oynatılması ve müsabaka tutanaklarında bu şekilde yanıltıcı olarak tanzim edilerek TBF'ye ibraz edilmesi neticesi, ortaya çıkan, "Sportmenliğe aykırı davranışlarda bulunarak, gerçeği yansıtmayan evrakla Federasyonu yanıltarak Basketbol sporuna ve lige zarar vermek, ceza süresini beklememek, Disiplin Kurulu Kararlarını yerine getirmemek" fiilleri açısından ilgililerin Disiplin Kurulu'na sevkleri neticesinde cezalar belirlenmiştir. (<http://www.hurriyet.com.tr>) Galatasaray'a ağır ceza geldi. Bu örnek ile araştırma sonucu ortaya çıkan hukukun üstünlüğü ilkesi birbirini desteklemektedir. Buna ek olarak Rendroff (2009), ACHA etik komitesi (2010), Duffy ve Pasmore(2010) ve Carlsson ve Lindfelt (2010) yapmış oldukları çalışmalar da hukukun üstünlüğünü boyutunun önemini ifade etmişlerdir.

Şekil 12. Sorumluluk İlkesine İlişkin Temalar

Sorumluluk

Sözünün arkasında durmak teması altında; söylediğini yapan yönetim kodu vurgulanmıştır. Az veya çok olduğu tartışılır ama bize ne söylediye onu yapan bir yönetim ile çalışıyoruz görüşünü belirtmişlerdir. Bununda takımda huzurlu çalışma ortamı yaratma açısından önemli bir unsur olduğu dile getirilmiştir.

İmkanlar teması altında, imkansızlıkların sorumluluk alanını olumsuz etkilemesi kodu vurgulanmıştır. Yönetimlerden kaynaklanmayan sorunların yönetimlerin görevlerini yerine getirmesini zorlaştırdığı belirtilmiştir. Belediye takımlarının seçim senesinde yaşadığı zorluklar örnek gösterilmiştir.

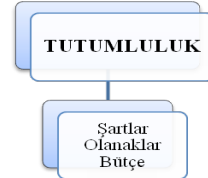
Arslan (2010) etik prensipler, ACHA etik komisyonu (2010) etik prensipler ve politikaların genel durumu, Perkins (2002) etik araştırmalar içerisindeki evrensel prensipler için uluslar arası yasalar ve düzenlemeler adlı çalışmada uluslar arası insan hakları evrensel bildirgesi içerisindeki etik prensiplerden; Küçükkaraduman (2006), Pehlivan (2002), Holme (2008)' un çalışmalarında olduğu gibi sorumluluk ilkesinin önemini vurgulayarak çalışmamız ile paralellik gösteren sonuçlara ulaşmışlardır.

Şekil 13. Bağlılık İlkesine İlişkin Temalar

Vefa teması altında; basketbol oyunculuğu veya antrenörlüğü bitenlerin farklı statülerde kulüplerde yer alması ve başarılı olanlara vefa uygulanması kodları vurgulanmıştır. Basketbol oyunculuğu biten kişilerin kulüplerde yer alması Beko Basketbol liginde çok görülen bir durumdur. 2008-2009 sezonunda yardımcı antrenörlük ve menajerlik yapan kişilerin çoğu eski basketbol oyuncularındır (Efes Pilsen, Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray, Antalya Büyükşehir Belediyesi, Banvit, Telekom, Oyak Reno; 2008-2009 Beko Basketbol Lig Rehberi). Katılımcı görüşleri görev verilen kişilerin sadece eski antrenör ve sporcu oldukları için değil yeterlilikleri doğrultusunda görevlendirilmeleri görüşünü savunmaktadırlar.

Vefa boyutunda Beko basketbol ligi takımlarında eski sporcu olup da kulüp aidiyeti devam eden kişileri her kulüpte görebiliriz. Antalya Büyükşehir Belediyesi menajeri eski takım oyuncusudur (Mustafa Kemal Bitim). Efes Pilsen menajeri, yardımcı antrenörü ve alt yapı antrenörü takımın eski oyuncusudur (Ufuk Sarıca, Alper Yılmaz, Tamer Oygucu). Tofaş spor kulübünün başkanı, idari menajeri ve A takım antrenörü eski oyuncusudur (Efe Aydan, Çoşkun Teziç, Nihat İzic). Fenerbahçe spor kulübünün menajeri ve alt yapı antrenörleri eski oyuncusudur (Cenk Renda, Serdar Apaydın). Banvit spor kulübünün idari menajeri ve A takım antrenörü takımın eski oyuncusudur (Turgay Çataloluk, Orhun Ene). Beşiktaşın antrenörü Beşiktaş spor kulübünün eski oyuncusudur (Burak Biyıktaç). Karşıyaka spor kulübünün genel menajeri takımın eski oyuncusudur (Nihat Mala).

Şekil 14. Tutumluluk İlkesine İlişkin Temalar

Tutumluluk

Şartlar – olanaklar – bütçe teması altında; iyi şartlar altında spor yapma olanağı sağlama ve gerçek bütçeler ile hareket edilmesi kodları vurgulanmıştır. Diğer branşlar ile kıyaslandığında daha gerçekçi rakamlarla takımların kurulduğu ve bu doğrultuda yaşanan sıkıntıların aza indirildiği belirtilmiştir. Daha sonra sponsorlar ile bütçe genişletilir düşüncesi doğrultusunda hayali bütçelere göre adımlar atılmamaktadır.

Şekil 15. Kuruluş Amaç ve Misyona İlişkin Temalar

Kuruluş, Amaç ve Misyonlar

Hedef teması altında; amaçlar doğrultusunda hareket edilmesi kodu vurgulanmıştır. Kulüplerin kurulma amaçları doğrultusunda ilerlediği, her sezon sonunda bir sonraki sezon hedeflerini koyduğu ve bu doğrultuda staffların ve takımların kurulduğu belirtilmiştir. Amaçlarda sapma meydana geldiğinde nedenine inilip problem çözme yoluna gidildiği ifade edilmiştir.

Galatasaray spor kulübü resmi sitesinde yer alan "Galatasaray ve Sosyal Sorumluluk" biriminin yapmış olduğu projeler sosyal proje temalarına örnek olarak gösterilebilir.

Şekil 16. Kendi Örgütleri Dışındaki Örgütleri Etkileme İlkesine İlişkin Temalar

Kendi Örgütü Dışındaki Örgütleri Düşünme

Kulüp önceliği teması altında; kararlarda önemli olan kendi kulüp çıkarları, menfaati, kulüp hakları kodu vurgulanmıştır. Katılımcılar yönetim için önce kulübün başarısının geldiğini ve kendi kulüplerinin etkilenme düzeyinin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Örnek olarak daha küçük bütçeli takımların lig takım sayısının artırılması söz konusu olduğunda hiçbir takımın basketbolu düşünmediğini, federasyondan alınacak payın azalacağını düşünüp direkt red ettiklerini ifade etmişlerdir.

Şekil 17. Toplumdaki Statüyü Yükseltme İlkesine İlişkin Temalar

Toplumdaki Statüyü Yükseltme

Gençlik hizmetleri teması altında; spor okulları çalışmaları kodu vurgulanmıştır. tek tek bakıldığında kurumların kendi sorumluluk alanlarında aktivitelere katılmaya çalıştıkları görülmüştür. Eğitim kurumu olan kulüplerin gençler ile birleşme çalışmaları, köklü kulüplerin kolej ve üniversite kurma çalışmaları gibi misyonları üstlendikleri görülmektedir. Şirket kulüplerine bakıldığında çok fazla sosyal sorumluluk için bütçe ayırmadıkları görülmektedir. Basketbolun temelini oluşturan köklü kulüplerde ise alt yapı basketbol çalışmalarına destek verdikleri ve bu çalışmaların ülke genelinde artırılmasını sağlamak açısından kendi adları altında sponsorluk çalışmaları yaptıkları görülmektedir (Galatasaray Lisesi, Galatasaray Üniversitesi, Fenerbahçe Koleji, Ankara Ted Koleji, Efes İle İlk Adım Projesi).

Şekil 18. Laiklik İlkesine İlişkin Temalar

Laiklik

Özgürlükler teması altında; herkesin kendi düşüncesinde serbest bırakılması, din, dil, ırk ayrımı yapılmaması ifade edilmiştir. Çalışanların seçimine saygı duyulduğu, birden fazla din-dil-ırktan kişiler ile çalışıldığı ve basketbolun evrensel özelliğinden dolayı yönetimlerin bu konularda son derece özgürlükçü olduğu belirtilmiştir. Dolaşır (2005) yapmış olduğu çalışmasında antrenörlerin mesleki ilkelere uyma düzeylerinde; başarı için antrenörlerin din, dil, cinsiyet, yaş ve benzeri ayırım yapmamaları gerektiği sonucuna ulaşmış ve bu sonuç çalışmamızı destekler nitelik göstermektedir.

Şekil 19. Demokratik Olma İlkesine İlişkin Temalar

Demokratik Olma

Yönetim anlayışı teması altında; yönetimde demokratik kararların alınmasının önemi kodu vurgulanırken, başarıya endeksli demokratiklik teması altında; başarı var ise demokratik yönetim anlayışı, çıkarlara dayalı demokratiklik kodu vurgulanmıştır.

Şekil 20. İnsan Hakları İlkesine İlişkin Temalar

İnsan Hakları

Yönetimdeki kişilerin eğitim düzeyi ve saygı boyutu bir kez daha tekrarlanırken, saygı teması altında; kişiliklere saygı kodu vurgulanmıştır. Katılımcılar tarafından performansı etkilemediği ve kulübü doğru temsil ettiğiniz sürece kişilere saygı duyulduğunu ifade etmiş, olması gerekenin de bu olduğunu belirtmişlerdir.

Dolaşır (2005); antrenörlerin mesleki etik ilkelere uyma düzeyleri ile ilgili yaptığı çalışmasında, Cohen (2001); evrensel ahlak ilkelerini takdir, anlayış ve uygulama adlı çalışmasında haklara saygı ilkesinin önemli bir boyut olduğu ve Gauthier (2009) etik ilkeler ve insan hakları ile ilgili yapmış olduğu çalışmada insan hakları ilkesinin önemini vurgulamış bu sonuçlar da çalışmamızın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

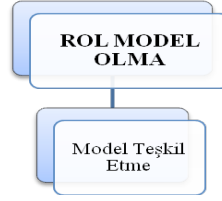
Şekil 21. Sporunun Başarıdan Önce Gelmesi İlkesine İlişkin Temalar

Sporunun Başarıdan Önce Gelmesi

Sağlık teması altında sağlığın herşeyin önünde olması kodu

vurgulanmıştır. Sağlık söz konusu olduğunda oynama isteğinin sporcuya bırakılması ve yönetimin hiçbir kademesinden baskı görülmediği belirtilmiştir.

Dolaşır'ın (2005) yapmış olduğu antrenörlerin mesleki ilkelere uyma düzeyleri ile ilgili çalışmada; sakatlanmış sporcuların yarışmalara devam kararını verirken, sporcuların gelecekteki sağlıklarını ön plana alarak sakatlıktan tam olarak iyileşmeden antrenmanlara dönmelerine izin verilmemelidir boyutu tüm katılımcılar tarafından vurgulanmıştır. Çalışmamızı destekler en önemli örneklerden bir tanesi milli basketbolcu Haluk Yıldırım'ın kanser teşhisi konduktan sonra basketbol camiasının ona gösterdiği ilgidir. Hastalığını öğrendiğinde o yılki takımı ile yolları ayırmasına rağmen diğer lig takımları kadrosuna katmak için çaba sarf etti (Telekom, Beşiktaş, Galatasaray). Daha sonra Beşiktaş ile anlaşma sağlayan sporcu takım kaptanlığı görevini de üstlenerek hem basketbolda başarısını arttırırken hem de kulüpteki arkadaşlarının desteği ile hastalığın üstesinden gelmiş oldu ve hala ligin önemli takımlarından birinde sporculuğuna devam etmektedir. Diğer önemli örnek ise milli takım ve Fenerbahçe'nin antrenörü Bogdan Tanyeviç'in kanser hastalığına yakalandıktan sonra hem Fenerbahçe hem de Milli takımdaki görevine yardımcılarının desteği ile devam etmesidir. Tedavi süresince takımları uzaktan idare eden Tanyeviç, tedavi arasında takımın başına geçerek çalışmanın kendisine iyi geldiğini ifade etmiştir.

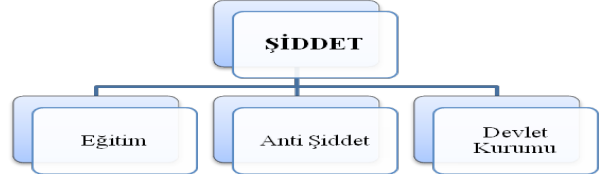

Şekil 23. Rol Model Olma İlişine İlişkin Temalar

Rol Model Olma

Model teşkil etme teması altında; spor için üzerinde düşünülen konulardan olmaması; O' Boyle ve Dawson (1992), rol modellerin kurumda pozitif bir iklim yaratma aşamasında çok önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bireylerin sosyal ortamda birbirlerinden etkilendiğini vurgulamış ve ulaştığı bu sonuçla çalışmada çıkan sonuçları desteklemiştir.

2. Etik Dışı Davranışlara Ait Tartışma

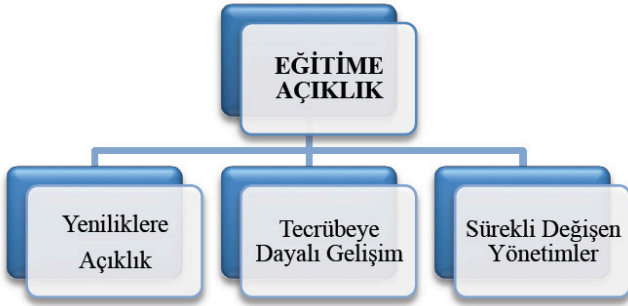

Şekil 24. Şiddet Davranışına İlişkin Temalar

Şiddet

Anti - şiddet teması altında; anti şiddet tarafında olan yönetim anlayışı kodu vurgulanmıştır. Basketbolun diğer branşlar ile karşılaştırıldığında henüz kirlenmemiş bir branş olduğu ve eğitim seviyesi yüksek seyirci kitleri oldu belirtilmiştir. Devlet ve eğitim kurumu adı taşıyan kulüplerinde içerisinde yer alan bir lig olduğu için şiddet unsurunu spordan yok etmeye çalışan yönetimler ile çalışıldığı ifade edilmiştir. Yıldız ve arkadaşlarının (2007) yapmış oldukları çalışmalarında taraftarların yetersiz eğitiminin şiddeti teşvik eden bir unsur olduğu sonucu şiddet alt boyutunda çıkan eğitim kodu ile ilişkilendirilebilir. 2008 - 2009 sezonunda da bunun örnekleri yaşanmıştır.

Efes pilsen Fenerbahçe Ülker şampiyonluk maçında; Fenerbahçe Ülker taraftarları, karşılaşmanın tamamlanmasının ardından pet şişe, bozuk para, çakmak ve hatta sandalyeleri fırlatarak saha içini yabancı madde yağmuruna tutarken, bazı taraftarlar, tribünlerden aşağı atladı. Fenerbahçe Kulübü Başkanı ve bazı yöneticilerle birlikte maç izleyen sarı-lacivertli yöneticilerinden biri, maç sonu yaşanan taşkınlıkları önlemeye çalıştı. Tribün önüne kadar gelerek taraftarları sakinleştirmeye çalışan yönetici, bu isteğinde başarılı olurken, atılan yabancı maddeler nedeniyle bazı basın mensupları da yaralandı ve ekipmanları hasar gördü(<http://www.internetspor.com/>).

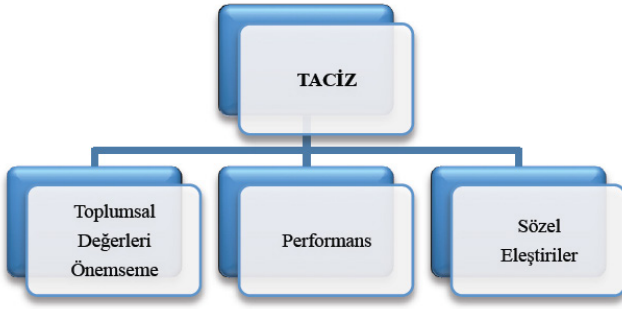

Şekil 22. Eğitime Açıklık İlişine İlişkin Temalar

Eğitime Açıklık

Yeniliklere açıklık teması altında; spor yöneticisi olmayan yenilikleri takipçi tecrübeye dayalı gelişim vurgulanmıştır.

Sağır'ın (2006) karar verme sürecini etkileyen faktörler ve karar verme sürecinde etğın önemi ile ilgili yaptığı çalışmasında yine tecrübeye dayalı gelişimin ön planda olduğu sonucu bu araştırma sonucu ile paralellik gösterirken; Dolaşır'ın (2005) antrenörlerin mesleki etik ilkelere uyma düzeyi adlı çalışmasında antrenörlerin mesleklerini geliştirmeleri ve eğitime açık olmaları gerektiği ve ankete katılan sporcu ve antrenörler tarafından eğitimin önemi, Murphy (1999) okul yöneticilerinin eğitimsel liderliğinin önemi ile ilgili yapmış olduğu çalışmasında, okul yöneticilerinin 21 yy uygun standartlarda uzmanlık seviyelerini arttırmaları, ayrıca okul yöneticilerinin profesyonel anlamda kendilerini geliştirmeleri gerekliliği ve son olarak da Hsu'nun (2004) yılında ahlaki düşünce, spor kuralları ve eğitim adlı çalışmasında iyi bir spor eğitim sisteminin sporun değerlerini ve ahlak değerlerinin kurulmasının anlaşılmasını sağlar sonucu ile tecrübe dayalı gelişim yerine sistemli bir spor eğitiminin önemini vurgulamışlardır.

Şekil 25. Taciz Davranışına İlişkin Temalar

Taciz

Sosyal sorumluluk teması altında; değerlere ters olan davranışlara kesin tavır ve cezai yaptırım kodu vurgulanmıştır. Kulüpler basketbol branşını var oldukları ildeki gençliği, aileleri ve firma çalışanlarını salonlara çekme aracı olarak görmektedirler. Bu sorumluluk bilinci altında kulüp çıkarlarını ve performansını olumsuz etkileyecek her türlü olaya karşı ceza yaptırımının olduğu ifade edilmiştir.

Alabama'nın (2010) spor yoluyla kişilik gelişimi adlı yayınında 6 önemli ilke içerisinde saygı boyutu altında taciz ilkesinin önemli bir faktör olduğuna dikkat çekmiştir.

Şekil 26. Doping – Şike – Rüşvet Davranışına İlişkin Temalar

Doping – Şike – Rüşvet

Bilinçli yönetim teması altında; katı kurallar ve sıkı takip – cezai yaptırım olması gerektiği vurgulanmıştır. Bu tip etik dışı olayların ligdeki hiçbir kulüpte göz ardı edileceğinin düşünülmediği görüşü hâkimdir. Bu tip olaylarda adı geçen kişilerin bilinçli yaptığı hissedildiği anda kulüpleri ile ilişkisinin kesileceği ve bir sonraki sezon anlaşmalarını da etkileyeceği ifade edilmiştir. 2008- 2009 sezonunda da bunun örnekleri yaşanmıştır.

Mutlu Akü Selçuk Üniversitesi'nden yabancı oyuncular, uyuşturucu bulundurdıkları için gözaltına alındı. İfadeleri alınan iki oyuncu daha sonra serbest bırakıldı.Selçuk Üniversitesi Gençlik ve Spor Kulübü, uyuşturucu madde kullandıkları gerekçesiyle gözaltına alınan ve daha sonra serbest bırakılan Mutlu Akü Selçuk ÜniversitesiBasketbol Takımı Oyuncularının kulüple olan ilişkisinin kesildiğini bildirdi(<http://www.guncel.net/spor/basketbol>).

Araştırma sonuçlarında yer alan doping- şike- rüşvet'e göz yumulmaması, Küçükkaraduman'ın (2006) ilköğretim okul müdürlerinin etik davranışlarının incelenmesi üzerine yaptığı çalışmada; rüşvet ve hediye ile ilgili ilkeye yöneticilerin kesinlikle karşı oldukları sonucu ile; Kayser, Mauron ve Miah'in (2007) bugünkü anti- doping politikaları adlı çalışmalarında, öncelikli spor branşlarının ekonomik ve politik sonuçların da önemini arttırmışından dolayı bugünkü anti- doping uygulamalarının da desteklenmesi gerekliliği sonucu ile paralellik gösterir.

Tartışma ve Sonuç

Etik karar verme örgüt çalışanlarının bütününe mutluluğu ve performans artırımı açısından önemli bir süreçtir. Yöneticilerin karar verirken örgütlerindeki çalışanların etkilenme düzeyine ne derece bağlı olduğu araştırma sonucunda ulaşılmış istenilen bulgulardır. Literatür taraması sonucunda belirlenmiş olduğumuz etik ilke ve etik dışı davranışları hangilerinin basketbol kulüpleri yöneticileri tarafından dikkate alındığı ve hangi ilke ve davranışların göz ardı edildiği saptanmaya çalışılmıştır.

Araştırmaya katılan sporcu ve antrenörlerin bağlı oldukları kulüplerin yapısı açısından farklı olduğu gözlenmektedir. Araştırmadaki kulüp yapıları belediye, şirket ve eğitim kurumu gibi farklılıklar göstermektedir. Bu da bazı ilkelerin farklı algılanması ve uygulanması sonucunu ortaya çıkarmıştır. Kulüp yapılarındaki farklılık yönetici kitlesindeki farklılığı göz önüne çıkartmıştır. Kimi kulüpteki yöneticiler kamu yöneticisi iken kimi kulüptekiler öğretim elemanları ve kimi kulüptekilerde şirket yetkilileridir. Buda anlayış ve bakış açısı farklılığına doğurmaktadır.

Etik ilkelere dayalı sonuçlar

Araştırma sonucunda BEKO Basketbol Ligi spor kulüplerinde; Eşitlik ilkesinden bahsetmenin zor olduğu ve çalışanların rollerine göre farklılıklar yaşandığı;Dürüstlük ilkesinin karar verme aşamasında önemli bir ilke olduğu, Yöneticilerin verdikleri kararlarda siyasi anlamda kesin bir tarafsızlık ilkesine bağlılık fakat diğer anlamlarda kontratlara ve rollere göre tarafsız kalındığı,Emeğin hakkını verme ilkesinin yönetim kararlarından çok ülkenin ekonomik gerçekleri ile alakalı olduğu ve alınan rakamların uluslararası platformdakiler ile karşılaştırılmayacağı,Sevgi boyutunun kararlarda ve ilişkilerde son derece önemli bir ilke olduğu,Seçilen çalışanlardan ve bu çalışanların aldıkları kararlara kadar karar verme aşamasında saygı ilkesine bağlı kalındığı,Yönetimin örgüt çıkarları doğrultusunda hoşgörü ilkesine bağlı olduğu, Hiyerarşik sıralama içerisinde açıklık ilkesine bağlı kalındığı, Olumlu insan ilişkilerinin kararların alınmasında takım huzuru için önemli ilkelere biri olduğu, İşbirliği ilkesinin hiyerarşik yapı içerisinde karar alımında önemli olduğu, Hukukun üstünlüğü ilkesinin kararların alımında önemli bir ilke olduğu ve aksi durumlarda sert cezaların uygulandığı,Sorumluluk ilkesinin kararlarda göz önünde bulundurulduğu ve bu doğrultuda hareket edildiği, Tüm kulüplerde bağlılık ilkesinin karar verme aşamasında göz önünde tutulduğu fakat yeterlilikle birlikte düşünülen konulardan biri olduğu, Tutumluluk ilkesinin tüm kulüplerde yöneticiler tarafından karar verme aşamasında gerçekçi olarak uygulanan bir ilke olduğu, Kuruluş, amaç ve misyonlar boyutu yöneticilerin kararlarını verirken önem verdikleri ilkelere biri olduğu, Kendi örgütleri dışındaki örgütleri etkileme düzeyinin yöneticiler tarafından düşünülen konulardan olmadığı, Toplumdaki statüyü yükseltme ilkesine bağlılık boyutunda kulüplere teker teker bakıldığında farklı alanlarda da olsa karar verme aşamasında göz önünde bulundurulduğu, Yöneticilerin eğitim seviyesinin yüksekliği vurgulanıp, özgürlüklere saygı duyulduğu ve kararların alımında laiklik ilkesine önem verildiği, Yönetim açısından demokratik kararlar alımının önemli olduğu fakat başarının demokratik kararlar alımını etkilediği, Kulübe dezavantaj yaratmayacağı ve performansı etkilemediği sürece insan haklarına saygı ilkesine bağlı kalındığı,Yönetim açısından sporcunun başarıdan önce gelmesinin önemli bir ilke olduğu, Eğitim spor yöneticisi bazında

dikkat edilen bir konu olmadığı, çalışan eğitiminin desteklenmediği, Rol model olma ilkesinin karar verme aşamasında düşünülen konulardan olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Etik dışı davranışlara ait sonuçlar

Yöneticilerin eğitim seviyesi yüksekliği ve kulüplerin devletle olan ilişkileri basketbol branşında şiddet boyutunun asla göz ardı edilemeyeceği önemli bir davranış olduğu; Taciz gibi konuların basketbol da hiç rastlanmayan ve tahammül edilmeyen etik dışı davranışlardan olduğu, Doping – şike – rüşvet gibi konuların basketbol branşında göz ardı edilecek bir konu olmadığı ve titizlik ile üstünde durulan konulardan biri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kaynaklar

1. ACHA EthicsCommitte(2010). "General Statement of Ethical Principlesand Guidelines". *Journal of AmericanCollage-Health*. Vol: 59. no:1. pp: 61-64.
2. Alabama J(2010). "BuildingCharacter in Sport Through: Sport Ethics".www.aces.edu Erisim Tarihi:10-09-2010
3. Arslan, A(2010). "Denetim Mesleğinde Etik Prensipler". *Finans, Politik veEkonomik Yorumlar Dergisi*. Sayı: 540. s: 7-11. www.ekonomikyorumlar.comErisim: 26-10-2010
4. Bucher, A. C.;Wuest A. D. (1999). "Foundations of Physical Education Exercise and Sport". Newyork. McGraw-Hill-Companies. p:22.
5. Cevizci, A(2002). "Etige Giris". İstanbul. Engin Yayıncılık. s:13-17.
6. Carlsson, B.,Lindfelt M.(2010). "Legal and Moral Pluralism: Normative Tensions in A Nordic Sports Model in Transition". *Sport in Society*. Vol: 13. No: 4. pp: 18-733.
7. Cohen, J. (2001). "Appreciating, Understanding and Applying, Universal Moral Principles". *Journal of Consumer Marketing*. Vol :18. Iss:7. pp:578-595.
8. De Sensi, J.T. andRosenberg, D. (1996). "Ethics in Sport Management Morgantown". WV: *Fitness Information Technology*. p:3,11.
9. Demir, M (2007). "Resmi ve özel ortaöğretim kurumu yöneticilerinin karar verme süreçlerinin etik değerler ve ilkeler açısından değerlendirilmesi". YüksekLisans Tezi. İstanbul.
10. Dolaşır S. (2005). "Antrenörlerin Mesleki Etik İkelere Uyma Düzeylerine İlişkin Antrenör ve Sporcu Görüşleri". *Doktora Tezi*.,Ankara. s:13.
11. Duffy M.,Passmore J.(2010). "Ethics in Coaching: An Ethical Desicion Making Framework for Coaching Psychologists". *International Coaching Psychology Review*. Vol: 5. No: 2.
12. Gauthier, J(2009). "Ethical Principlesand Human Rights". *Building a Better WorldGlobally, Counselling Psychology*, Vol22:1. pp: 25-32.
13. Gibson, J; Ivancevich, J.M.;DonnellyJr, J.(1994). "Organizations". USA. Eighth Edition. s: 608.
14. Gülenç, K.(2006). "Etik Kuramsal Bir Degerlendirme". *Felsefe Ekibi İnternetDergisi*. Sayı 5.
15. Holme, C., (2008). "Bussiness Ethics- part One: Does it Matter?". *Industrialand Commmerical Trainnig*. Vol:40, Iss:5,

pp: 248-252.

16. Hotsa, M. (2008). "Ethicsand Sport: Whose Ethics, Which Ethos- A Prolegomenon". *Slovenia. Kinesiology*. Num:40/1. pp:89-95.
17. Hsu, L.(2004). "Moral Thinking, Sport Rules and Education". *Sport Educationand Society*. Vol: 9. No 1. pp. 143-154.
18. Kalkandelen, H. (1997). "Örgütlerde Yeniden Yapılanma ve Norm Kadro". Ankara. Anı Yayıncılık.
19. Karademir T., Devocioğlu S., Özmaden M(2010). *Niğde Üniversitesi Beden EğitimiSpor Bilimleri Dergisi*. Cilt: 4. Sayı: 1. sayfa: 77-87.
20. Kayser, B.,Mauron, A., Miah, A., "Current Anti-doping Policy: A Critical Appraisal" *BMC Medical Ethics*. www.biomed-central.com Erisim Tarihi :20.08.2010.
21. Küçükkaraduman, E. (2006). "İlköğretim Okul Müdürlerinin Etik Davranışlarının İncelenmesi", Ankara.
22. Murphy, J(2000). "Shipman, Implementation of theInters-tate School Leaders Licensure Consortium Standarts" *INT. J. Leadership in Education*. Vol:3.No:1. P:17-39.
23. O'Boyle, E.J.,Dawson, L.E(1992). " The American Marketing Association Code of Ethics: Instructionsfor Marketers". *Journal of Business Ethics*. Vol:11. P.921-932.
24. Perkins, M. "International Lawand The Searchfor Universal Principles in Journalism Ethics". *Journal of Mass Media Ethics*. Vol:17. No:3. pp:193-208.
25. Rendtorff, J. D.(2009). " Basic Ethical Principles Applied To Service Industries". *The Service Industries Journal*. Vol:29. No: 1. pp: 9-19.
26. Sağır C., "Karar verme sürecini etkileyen faktörler ve karar verme sürecinde etiğin önemi: uygulamalı bir araştırma". Edirne. Trakya Üniversitesi SosyalBilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
27. Tosun, K., (1992). " İşletme Yönetimi". Ankara. Savaş yayınları. (6. Baskı). s: 5.
28. Yıldırım, A; Simsek, H. (2005). "Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri". Ankara. Seçkin Yayınevi. 5. Baskı.
29. Yıldız, M.,Fisekçioğlu B., Çağlayan H. S., Tekin M., Sirin E. F., Akyüz M(2007). "Futbol Sosyo – Ekonomik Yapısının Şiddete Etkisi Karaman Spor Örneği". *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt: 9. Sayı: 2. s: 145-158.
30. http://www.tbf.org.tr/tbfweb/ErkeklerBirinciLigYönergesi_2009-2010_.pdf Erişim Tarihi: 20.09.2009
31. <http://www.guncel.net/spor/basketbol> Erişim Tarihi : 12.08.2010
32. <http://www.hurriyet.com.tr>Erişim Tarihi : 11.08.2010
33. <http://www.scu.edu/ethics> Erişim Tarihi : 10.08.2010
34. <http://www.internetspor.com> Erişim Tarihi : 13.08.2010
35. www.galatasaray.org.tr Erişim Tarihi : 15-08-2010
36. <http://nbatr.com/euroleague> Erişim Tarihi: 10-08-2010